

ek

odernebb
polo

léséhez Bukarest
füzódik. Helyébe
aresti liberális po-
lyanakkor bizo-
hivatkozva a bel-
cescu és Tomescu
ügylőknek meg-
szághák át a fő-
ügykezelését.

eri vagonok tragé-
november 18. A
delután hivata-
ki, amely a kö-
ki:
szes tárcák élén
tevékenységüket,
ntézkedéseket a
és a közpénz té-
etésére. Felesle-
aminó a turisz-
szintetették.
szí szalonkocsik
Ezeket a kocsi-
sti teherpályaud-
külgyminisz-
neg.

t még egyszer
ma délben 12
nt meg az ura-
alásztások kiirá-
Délután 5 óra-
t háza összeült,
lést elnapolták,
hogy az új vá-
szóló dekretum
a Monitorul Ofi

eskávéhoz
vált

nek "ot
ni!
egészséges

gyen - -
andk"
darálóval!

Palace ter-
kerünek igér
szvári Zsidó
órákor ve
adalom és a
k érdeklődés
án iránt.

ül nézi a dol-
entik: Az An-
nézi a dollár-
avatkozott
gvárják, amíg
a hatos nyvót,
essze a jelen-

ügyi minisz-
ból jelentik:
yi miniszter
bergen át a
kezett, ahol
képviselők
ási ünnepe-

Taxa postala
plátie in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztősé-
és kiadóhí-
tal: Cluj
Iozsvár.

4a Baron L. Pop (v. Brass)
Telefon: 9-77. Előfizetési
Havonta 110, negyedévre 320
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 12 dollár. Hír-
désések díjszabás szerint. Az "UJ
KELET" az erdélyi és bánági
szolidaritás egyetemes napilapja. Cik-
keink utannyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Kedd, 1933 november. 21.

5694. ÉV XVI. ÉVF.
KISZLÉV 3. 261 SZÁM.

Már a Patria is...

Nem csoda, hogy a nemzeti parasz-
part el van keseredve, és a párt hivata-
los lapja, a Patria kigyót-bekét kiált
az új kormányra.

Hészen a párt főembereinek ki kell
vándorolniuk, a husos fuzukaj mellől
és a jó meleg stálmokba beleülnek
helyettük a liberálisok.

Nagy a gyász és nagy a keserűség!
Akora a fájdalom, hogy a Patria
teljesen elvesztette a fejét. Ahelyett,
hogy komoly érvekkel védene a pártját
és programatikusan alapon támadná az
új kormányt, a dolog könnyebbik végét
fogja meg és az antiszemita organia-
ciókat megszegyenítő hangokkal, olesó,
de hatásos antiszemizmusból utazik.

A lap mai számának fejlécén hat
párhuzamos sor köszönti az olvasót:
"Az amerikai zsidók gratulálnak
Ducának.

A romániai zsidók gratulálnak a
párizsi zsidóknak.

A párizsi zsidók gratulálnak öm-
guknak.

Ez ma a politikai helyzet Románia-
ban.

Világosabb nyelven ez annyit jelent,
hogy a Vaida kormányt a párizsi zsi-
dók buktatták meg.

Holott Vajdától a király vonta meg
a bizalmát.

A Patria azonban attól tart, hogy ez
egy egyszerűen nem elég ok a tömegek
résztvételére a meggyezésre. Meg kell
próbálni elhívtetni velük az abszür-
dumot, hogy a király kezét a párizsi
zsidók irányították. Háttha akkor fellá-
zad az "igazságérzetük" és szembe fo-
rdulnak a "zsidók által megrendelt" li-
berálisokkal.

Hogy ez a lelkiismeretlen játék re-
szedelmes tüzet lobbanthat lángra, az
nem érdekli a Patriát.

Nem hall és nem lát eguebet csak a
maga végtelen keserűségét és éhségét
és egyetlen célja van, hogy még egy-
szer odaérintse nyelvét a hatalom né-
zéhez, még ha bele pusztul is az egész
világ.

Pláne, ha az egész világ helyett csak
a zsidók nyugalmát kell prédájául dob-
ni a manóvernek.

Németek — a francia idegenlégiónban

A német humbug lármaja kezdi a jó-
zanabb agyakat is megtéveszteni.

Vannak, akik már-már elhiszik, hogy
Hitlerék két millióval csökkentették a
munkanélküliek számát és hogy Németor-
szág gazdasági helyzete — a bojkott elle-
nére — lényegesen javult.

Vannak, akik elég naivak ahhoz, hogy
elhiessék: a nemzeti „reneszánsz”, a frá-
ziosok és brutalitások sokasága elegendő
ahhoz, hogy egy szociális és gazdasági
alapjában megrendült országot mági-
holnapra paradicsommá tudjón változ-
tattni.

Hogy a külpolitikai nagyhangúság
és kardesörtetés élére állított belpolitikai
problémákat is meg tud oldani.

A német „paradicsom” egészen más a
humbug frazeológiájában és egészen más
a rideg, szentes és heves romantikától
meg nem fertőzött valóságban.

A tényekben és a tényeket tükröző
adatokban.

Analizáljunk egy ilyen adatot.

A francia idegenlégiónba annyi német
jelentkezett az utóbbi időben, hogy a
légión parancsnoksága esapán a jelentke-
zők tíz százalékát vette fel, a többieket
pedig visszautalta a német paradicsom-
ba.

Hogy milyen lehet ez a német para-
dicsom, hogy milyen üdv és boldogság
lehet az „ujjászületett” Németországban
fajtszta honpolgárnak lenni, azt csak
az tudja elképzelni, aki ismeri az idegen
légión borzalmait, aki tudja, hogy azok,
akik e légiónban golyó áldozataivá nem

Feloszlatták a parla- mentet, december 20-ra tüzték ki az új választásokat

Maniu két megyében jelölést vállal. A francia kormány tiltakozik a francia beavatkozásról elterjedt hírek ellen

A kormány 20—25 százalékos adóleszállításra készül?

Bucuresti-Bukarest, november 20. (Az
Uj Kelet tud.) Napok óta várja már a
politikai közvélemény a kamara feloszla-
tásáról szóló királyi dekretumot, amelyet
a király még egy héttel ezelőtt aláírt.
A Monitorul Oficial mai száma közli
végre a dekretumot, mely a következő-
képpen hangzik:

„Mj, II. Károly, Isten kegyelméből és a
nemzet akaratából Románia királyja stb.
elrendeltük és elrendeljük:

1. A törvényhozó testületek feloszlatá-
sát.
2. A legfelsőbb választási tanács egybe-
hívását.
3. A képviselőválasztások december
20-ra, a szenátorválasztásokat a 40 évet
betöltött választók számára december
22-re, az ipari, kereskedelmi és mező-
gazdasági kamarák, valamint az egyete-
mi tanácsok szenátorválasztását decem-
ber 28-ra írjuk ki.
4. A törvényhozó testületek új ülés-
szakát 1934 január 10-re hívjuk egybe.
1933 november 18.

Az egyes pártok iródjában lázasan dol-
goznak a képviselői jelöléseken. A libe-
ralis párt úgy döntött, hogy Duca Buka-
restben és Vulcea megyében vállal jelö-
lést, George Bratianu Jasiban, Ilfovban,
Konstancán és Krajovában, Lupu Falcu-
ban, Ilfovban és két, a csatolt területek-
hez tartozó megyében, Goga Kolozsváron,
Ilfovban és Fogarason vállal jelölést.

A liberálisok kijelölték a párt választ-
ási bizottságát, melynek tagjai Inculetz,
Fransoviei, Tatarescu és Victor Iaman-
di lettek. Ez a bizottság fogja véglege-
sen megállapítani a kormányparti jelölő-
listákat. Vita esetén Ducáé a döntő szó.

Ismeretes, hogy a Miscareat, George
Bratianu hivatalosát a kormány 15 nap-
ra betiltotta. A georgisták Miscarea Tar-
rij néven új lapot adtak ki.

Maniu kitar a passzivitás
mellett

Bucuresti-Bukarest, november 20. A
nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa ma
Mironescu lakásán ülést tartott az elnök-
ség kérdésének megoldására. Maniu ki-
tart visszautasító álláspontja mellett,
ugyhogy egy-két napon belül Mihalachet
választják meg a párt elnökének, Maniu
továbbra is tagja marad azonban a
végrehajtó bizottságnak. A Bukarestben
időző erdélyi képviselők egy része Bras-
sóba utazott, hogy az apósa betegyánál
időző Vajdát rábírija. vegyen részt ő is a
végrehajtó bizottságban.

Hivatalos helyen cáfolják azt a hírt,
hogy a kormány külföldi kölcsönről kez-
dene tárgyalni.

Leszállítják az adókat?

Feltűnést kelt a Tempo azon értesüle-
se, hogy a kormány még a héten belül
20—25 százalékkal le fogja szállítani az
adókat, mert másképp nem lehet adóinkasz-
sától elképzelni. A jelenlegi magas adók
mellett a polgárok nem képesek részletei-
ket törleszteni.

A főváros politikai körjében óriási fel-
tűnést keltett, hogy Titulescu ebéden
látta vendégül Maniut. Ebéd után hosszú
beszélgetés folyt le Maniu és Titulescu
között. A külügyminiszter aggodalmát
fejezte ki, hogy értesülése szerint Erdély
ben regionalista mozgalmak észlelhetők.
Hangsúlyozta Titulescu, hogy nem he-
lyesli a külön erdélyi orientációt, mert a
regionalista törekvések ártalmasakká vál-

(Folytatása a 8. oldalon.)

lesznek, testileg és lelkileg összeroppan-
va kerülnek vissza a „szabad” életbe.

És lám: a német paradicsom polgárai
inkább az idegenlégión borzalmait választ-
ják, semmint a hazai boldogság üdvében
sütkérezzenek!

A fajtszta német honpolgárok, akik a
német lélek és morál katarziséban rés-
zesülhetnek odahaza, akik a honszerelen
paroxizmusában gyomruk korgására is
viraszt lehetnek a francia, az átkozott
francia idegenlégiónba jelentkeznek, hogy
francia zászló alatt francia érdekekért
szenvedjenek, sőt pusztuljanak el alka-
lomadtán!

A francia idegenlégión, mely a világ
lelegetesebb és legkétesebb egzisztenciá-
jának földi purgatóriuma: a német para-
dicsom deszertörjeinek boldog azülna
lett tehát.

Deszertöröké, akik pusztá cselekedetük-
kel többet mondanak el Hitler Németor-
szágának gyönyöreiről, mint ezer emig-
ráns ezer vádirata, mint Dante borzalom-
képelete a költői tehetség minden erejé-
vel elmondhatna róla.

A német dolgozók számára immár csak
két alternatíva adódik: vagy elpusztulni
a hazai paradicsomban, vagy pedig a
francia idegenlégiónba menekülni.

VILÁG TÜKRE

Az orosz-amerikai barát- ság értelme

Minden politikának tempóját és formá-
ját a mindenkor gazdasági élet határoz-
za meg. A világháza, helyesebben a vi-
lág kapitalizmusának a krízise erősen
befolyásolta a szocialista alapelvek sze-
rint épülő Szovjet Oroszországot is és
minél élesebb volt a válság, annál akti-
vabban lépett akciójába a szovjet külpoli-
ikai téren. Szüksége volt minél nagyobb
piacokra és hogy ezt elérhesse, a keres-
kedelmi szerződések egész sorozatát kö-
tötte meg a különböző államokkal. Egy-
uttal gondoskodnia kellett arról, hogy
nyugodtan csinálja meg az iparosítás
nagyarányu terveit, tehát megemeltá-
dási szerződések közt különböző ál-
lamokkal.

Az orosz külpolitikának legujabb lépé-
se a washingtoni egyezmény volt.
Ezuttal egy politikai, mint gazdasági
megállapodások történtek. Szovjet-Orosz-
ország immár gazdasági és politikai kap-
csolatban van az északamerikai Unióval,
amellyel bizonyára megemeltáadásí pak-
tumot is kötött. Mind a két országnak
gazdasági érdeke ez az új kapcsolat.
Amerikának szüksége lesz kőolajtermé-
kekre, Oroszországnak viszont traktorok,
mozdonyok és sinek keltenek. A másik
irány: világpolitikai jellegű. A két ha-
talmas ország különösen Azsia felé csi-
ná egyöntetű politikát, ami korszakos je-
lentőségű az egész világpolitikában.

Az Egyesült Államok követelése Szov-
jet Oroszországgal szemben körülbelül
650 millió dollár. Amerika a háboru
vége felé, amikor Kerenszkiék vették át
a hatalmat, készpénzben, felszerelésben
és fegyverekben szállított Oroszorszá-
nak, hogy a demokratikus orosz kormány
továbbra is hadakozzon a németek ellen.
Ebben az összegben benne vannak azon-
ban még régebbi és nagyon elértéktelene-
dett orosz kötvények, benne vannak még
azok a konfiskált amerikai magánjavak,
amelyeknek sorsáról eddig nem lehetett
hallani. Kétségtelen, hogy Litvinov a
megállapodások ellenére sem fogja azon-
nal kifizetni ezt a roppant összeget. Nem
fogja egyszerűen azért, mert Oroszorszá-
ban a dollár süllyedése ellenére is olyan
nagy a pénzinség, hogy nagyobb tételben
pénzt nem tudnának fizetni. Minden
valószínűség amellet szól, hogy az ame-
rikai adósságokat olyan kukas szerint
fogják törleszteni, mint amilyenben
Angliában és Franciaországgal állapo-
dott meg a Szovjet, Szovjet-Oroszország
a fizetéseket egybe fogja kapcsolni
rendelésekkel és szállításokkal. A gépek
és apparátusok, a gyapot és a gabona
fognak legtöbbet szerepelni ezen a pon-
ton. Oroszország bizonyára készpénz- és
arukölcsönt fog igénybe venni és az ame-
rikai-orosz barátságos atmoszférából
következtetve, ezeket a kölcsönöket bizo-
nyára meg is fogja kapni. Az amerikai
tőke számára terjeszkedési lehetősége-
ket fog biztosítani Oroszországban és
tudjuk, hogy ilyen irányu munkálatok
már régebből meg is kezdődtek. Az el-
ismertetés után ez az akció arányában
ki fog szélesedni és tekintve az észak-
amerikai politika mai kurzusát, ez a bará-
tkozás ki is fog mélyülni.

Amerika azonban kapitalista állam és
mint ilyen a nagyipar, a nagykeresede-
lem, sőt a középosztály is irtózik attól,
hogy az Unió szocialista irányítás alá
jessen. Amikor Litvinov partra szállott,
hatalmas plakátokkal „köszöntötték”. A
plakátokon száz egynéhány polgári egye-
sület követelte Amerikai kormányától,
hogy a bolsevik propaganda szünjön meg
Amerikában. A tárgyalások során meg-
szóba is került és Litvinov lojálisan meg-
ígérte, hogy az oroszországi kommunista
párt be fogja szüntetni amerikai propa-
gandáját. Arra természetesen nem adhat-
ott semmiféle garanciát, hogy az Unió-
ban magában a nagy gazdasági depreszi-
ó következtében nem fognak létrejönni
alakulatok, kommunista programmal.

Az egész ügy a két hatalmas ország szem pontjából azonban nem lényeges mostanában. A legfontosabb, hogy olyan helyzet adódott a Csendes óceán körül, amely a két birodalmat szoros együttműködésre szorítja. Világpolitikailag egymás kezére kell hogy dolgozzanak. Japán ugyanis Oroszországnak egyik legkomolyabb ellenfele. Imperialista szigetország, amely erősen expanzív módon dolgozik azon, hogy minél előbbre vigye Oroszország felé az ázsiai kontinensen impériumát.

Ez a kiesiny szigetállam már két ízben tört be eredményesen ázsiai területre. 1895-ben Kína ellen, 1905-ben viszont Oroszország ellen. Manzsukuo vazallus állam felállítására és a kínai területre való folytonos betörései következtében folytatása ennek a politikának. Japán Mandzsurit teljesen anektálni akarja, azután a délszigetjének területekre akar behatolni, hogy gazdag természeti kincsei fölött ráterjedjen. Japán gyarmatok felállítását akarja, hogy ezzel vezesse le a sűrű népességű ország egyre robbanó elégedetlenségét.

Oroszország tétlenül nem nézheti ezt az előretörést. Azonban az Egyesült Államok és Japán között is vannak sűrűlődségi felületek, amelyek sokban hasonlítanak, legalább is néplélektanilag szempontból, a Németország és Franciaország közötti viszonyhoz. Az egyik állam a másikat esküdt ellenségének tekinti. Az amerikaiak attól tartanak, hogy a japánok egy szép napon kikötnek az Unió valamelyik partján és japán kolóniát csinálnak az Unióból. Ez természetesen gyakorlatilag alig kivihető, nem egyébként illuzionál és inkább az amerikai felszerelési iparnak reklámárzenáljából való. A Japán és az Unió közötti érdek összefüggése inkább Ázsiában és Dél-Amerikában keresendő. Az Unió már régen, a háború előtti Mandzsurit nagyon jó tőkeelhelyezési területnek tekintette. Mindig a nyitott ajtó politikájára követte Ázsiában, amj voltaképpen nem egyéb, mint Amerikának az az igyekezete, hogy tőkebefektetéssel anektálja ezt a gazdag keleti országrészt. Ezenkívül az Egyesült Államoknak a Filippi szigeteken stratégiai- lag fontos kolóniájuk van, amely éppen a japán expanzió törésvései vonalán fekszik. Japán is nagyon szeretné ezt a szigetet anektálni, hogy dél felé való felvonulását Hollandiába, Brit-Indiába és Ausztráliába folytathassa. Japán konkurrálni szeretne az Unióval abban is, hogy ipari cikkeket és tőkéjét Dél-Amerikában helyezze el. Még nem is régen tíz éves tervet dolgozott ki arra, hogy ezen időközben a délamerikai piacokat rendszeresen meg fogja hódítani. Ebben a vonatkozásban azonban erősen szembe találja magát az Unióval, amely a múltban éppúgy, mint a jelenben, Dél-Amerikát gyarmatának tekinti.

Szovjet Oroszország és az Unió tehát Japánnal szemben egy fronton találkoznak. Japán emiatt újabban erős külpolitikai aktivitást fejt ki, főleg diktátora, Araki hadügyminiszter útján, aki Tekjóban a keleti hatalmak konferenciáját hívta össze. Ezen a konferencián szóba fog kerülni a Távolkelet békéjének biztosítása, a flottaszűzések megváltoztatása, a Kelloraktum revíziója és egy megnevezés kaptam Oroszországgal. Ezek azonban csak szavak. Japán látható képviselője, Araki, nem egyszer jelentette ki a külföldi sajtó képviselői előtt, hogy Japánnak olyan hadsereget kell felállítani, amely egyenértékű az oroszéval és olyan flottát kell létrehozni, amely semmiben sem marad az amerikai mögött. Ez mindent elárul.

Japán, Oroszország és az Egyesült Államok tehát teljes erővel fegyverkeznek. Japán az Egyesült Államok ellen a tengeren, a szárazföldön pedig Oroszország ellen. Együttal az amerikai flotta is terjeszkedik és pedig eddig nem tapasztalt arányokban. Az Unió a Filippi szigeteket egyre jobban megerősíti, míg az oroszok Wladivosztokban a légi haderőnek olyan centrumát létesítik, amj eddig példátlan volt az orosz hadviselés történetében. Az oroszok ezenfelül a szibériai helyőrségeket megerősítették és gondoskodtak arról, hogy hadseregük ütőereje friss és lendületes maradjon.

Új világháború konturjai bontakoznak ki, amelynek színtere az ázsiai Oroszország és a Csendes óceán lesz. Minthogy roppant kiterjedésű területekről van szó, a háborúk is bizonyára hosszú tartamúak lesznek. Nagy embertömegekre és sok hadianyagra lesz szükség. Japán mind a kettő felett bőséggel rendelkezik, de semmiképpen sem olyan arányokban, mint Amerika és Oroszország. És ha elvesztenék a háborút, akkor ez egyúttal felkelést jelentene két gyarmatán: Koreában és Formozában.

Feltalálták a vészes vérszegénység ellenszerét

Haldoklókat is megment a világraszóló jelentőségű új gyógyszer

Bécs, november 20. Előkelő bécsi szakfolyóiratok szenzációs jelentést közölnek egy új gyógymódról, amellyel a vészes vérszegénységet még az eddiginél is sokkal hatásosabban módon lehet leküzdeni, még olyankor is, amikor a betegség következtében már beállt az agónia. Az új gyógyító eljárás kissé bonyolult, de megéri a fáradságot a hatás, mert az eddigi kísérletek során még haldoklókat is sikerült megmenteni. A szükséges orvosságot maga az emberi szervezet szolgáltatja, illetőleg az egészséges emberi szervezet. A gyógyító anyagot a gyomorvégi bél (duodenum) nedve szelgáztatja. Ezt a mentőorvosságot oly módon nyerik, hogy annak az embernek, aki a beteg segítségére akar lenni, különböző szere-

ket adnak be s ezzel fokozzák a duodenum nedvtermelését. Ezután szondával behatolnak a gyomorba és a gyomorvégi bélbe és onnét kisajtolják a bél nedvét. Ilyen módon az eddigi esetekben 40-200 köbcentiméternyi bélnedvet sikerült már kisajtolni. Az egész eljárás közvetlenül a beteg ágya mellett történik, akik azután szintén gyomorszondával juttatják szervezetébe az életmentő nedvet. Az orvosok szerint ennek az eljárásnak szinte pillanatok alatt beáll a kedvező hatása. A vér egész rövid idő alatt megújul, összetétele normálissá válik, elmúlnak a betegség tünetei és a betegség közben megtámadt idegrendszer is rövidesen helyreáll.

A rezsimváltozás és a szabóipar

Új frakkok és szőrmés télikabátok konjunkturája...

Clu-Kolozsvár, nov. 20. (Az Uj Kelet tud.) A télikabát és a kormányváltozás közötti kapcsolatokat nehéz felfedezni. Ha például tegnap valaki azt mondta volna nekem, hogy a szabóipar és a rezsimváltozás között akármilyen kapcsolat is fennállhat, alighanem bolondnak néztem volna az illetőt. Mert az a körülmény, hogy ma liberális kormány van, tegnap pedig nemzeti parasztpárti volt, az én készülő télikabátomon nem változott. Azt így is, úgy is, sajnos, ki kell fizetni.

De télikabátpróbálás közben mégis rájöttem, hogy van valami összefüggés a két fogalom között. Lényeges összefüggés van. Pedig csak én úgy tréfásan kérdeztem meg a Státus palotában dolgozó férfiszabóság főnökétől:

— Hány új télikabátmegrendelést kapott az új rezsimben? ...

Diszkrét mosoly jelzi, hogy ez már üzleti titok, egy reneszansz szabóság nem adja ki a vevőit, akik egy új remény sugarában és pénzarádatában fürdenek.

— Nekem kitűnő vevőköröm van a román politikuskok között, sok volt miniszter, főispán és képviselő dolgozott nálam. Persze, minden pártból. Vannak nekem vasgárdisták is. Igen pontos fizetők kérem. De a kormánypártiak mégis a legjobbak, mert azok fizetnek a legszívesebben készpénzben. És ezek mindig elegáns ruhákat csinálnak, hisz nekik reprezentálniuk kell...

Az inasgyerek lép közebe, aki a szomszédból telefonált valahova.

— Azt üzeni N. ur, hogy délelőtt nem ér rá próbálni, mert el van foglalva az új választásokkal.

— Ez az ur még nem biztos jelölt — magyarázzák nekem — de lehet, hogy bekerül a parlamentbe. Most először lesz képviselő és ezért meg is mondta, hogy decemberre frakkot kell csináltatnia és fekete télikabátot. Azt mondja, nem teszi meg, amit egy most megbukott tekintélyes politikus, hogy frakkhoz szürke kabátot vegyen... Azonkivül pedig...

Itt megakad az előadás, de csak buzgóttani kell:

— Tetszik tudni, ez már nem az én szakmám. Van egy ur, aki télikabátot rendelt sálgallér nélkül. Csak bársony gallért akart rátétni... Most pedig üzent, hogy csináljunk olyan fazont, a mire perzsagallért lehet tenni, de jó széleset... Vattelint pedig ne tegyünk bele, mert szörme megy oda is... Ez tetszik látni, már a rezsimváltozás... Ez az ur valahol prefektus lett. Vidéken...

— Mit gondol hány frakk lesz az idén?...

— Sajnos kevés... Nagy a konkurrencia... Gondolom, vagy husz embernek kell frakk az idén, politikai okokból... Ebből az enyém lesz talán öt. Nekem sajnos a nemzeti parasztpártban voltak jobb összeköttetésem. Többek között...

Nagyon tekintélyes politikus nevét hallom, szinte nem akarok hinni a füleimnek.

— Hát ez az ur nem Bukarestben csináltat ruhákat?

— Nem, mert szereti a feleségével ellenőriztetni a csináltatást. Elő is van jegyezve két rend új ruhára, de sajnos nem jelentkezik... Azt mondta, hogy november 15-én tudatni fog. Ő most bizony nem jött én meg a jelenlegi politikai helyzetben tapintatlannak tartom, hogy felkeresem... Félek, azt fogja mondani, hogy csak a választások után...

Igy néz ki a rezsimváltozás a szabóiparban. Mert — úgy látszik — itt is van nap pártok. Vannak nemzetiparasztpárti szabók és liberális szabók. Ezeknek nem mindegy, hogy ki a miniszterelnök...

Ez csak nekünk mindegy. Akik, legyen akárki is a kormánykeréknél, csak egyféleképpen élünk. Nehezen.

Brandsch Rudolf új német pártot alakít

A mi népszervezetünk szétromboltnak tekinthető — írja új kiáltványában

Sibiu-Nagyszében, nov. 20. Lapjában, a Neue Zeitung-ban, Brandsch Rudolf százsz képviselő és volt kisebbségi alminiszter ismét szenzációs nyilatkozatot közöl, amelyben ezúttal nem egyebet jelent be, minthogy új, szabad német pártot alakít.

A nyilatkozat első részében Brandsch félreértések elkerülése végett leszögezi, hogy előző nyilatkozatát, amelyet mi is szívesen közöltünk, a nagyszébeni Kreis ausschussnak nem zárt ülésén, hanem csak a színeiben, a vezetőségi választás megbeszélése közben, olvasta fel. Ezután szóról szóra ezeket jelenti ki:

— A magát önkényesen még mindig romániai német nemzeti szocialista pártnak nevező néppuszító mozgalom magatartása és átkos tevékenysége következtében a mi népszervezetünk már nem létezik többé szétromboltnak tekinthető. Ennélfogva nem érzem magam egy ilyen, népiinkre nézve egészen lehetetlen

népszervezet tagjának, amely ez álarc alatt a másképpen gondolkozók erőszakot követ el s nem általt terrorista pártakciókat rejtegetni és végrehajtani, hanem egy szabad német párt tagjának, amelynek alapszabálytervezete egy népünk hoz intézett kiáltvány formájában a legközelebbi napokban nyilvánosságra fog kerülni.

— Ennek a pártnak az a történelmi feladata lesz, hogy újból felépítse, amit az ugynevezett nemzeti szocialistapárt szétrombolott és megmentse, ami ezekben a nehéz napokban népiünk számára még megmenthető.

Brandsch ezek szerint véglegesen szétromboltnak tartja a híres százsz egységet s mostantól fogva már külön, új párt keretében akarja folytatni harcát a Fabritius-féle hitlerizmus ellen, amely annyigalibát okozott az erdélyi német kisebbség körében.

Hatszázmilliárd lejt költenek fegyverkezésre évente a világ összes államai

A legnagyobb nyereséget a francia Creuzot éri el a kutatásban.

Cluj-Kolozsvár, nov. 20. A földkerekség legaktuálisabb kérdésével, az államok fegyverkezésével foglalkozik most a német konjunkturakutató hivatal, amely most feltűnést keltő adatokat közöl arról, hogy az országok milyen horribilis összegeket költenek az öldöklő fegyverekre. Ezek a hivatalos adatok méltán tölthetnek el borzalommal minden művelt embert. Évente hatszáz milliárd lejről van szó, amelyet fegyverekre adnak ki az államok, tehát ötszörte többet annál, a mennyi Románia egész külföldi államadóssága, ami tudvalevően körülbelül 135 milliárd lejt.

A németországi konjunktúra hivatal az adatokból megállapítja, hogy a hadifelszerelési gyárak a legjövődmezőbb vállalatok, mert az országok évről-évre többet költenek fegyverekre és lőszerekre. Az 1930-31. években az államok 18-20 milliárd márkát (800 milliárd lejt) adtak ki erre a célra és tavaly emelkedett ez a kiadás, habár világszerte tombolt a gazdasági válság. Az 1929-32. évek között folyton nőttek a hadikiadások és ez az emelkedés évente átlag 7 százalékot tett ki. A statisztikusok azt is megállapították, hogy a legnagyobb összegeket Franciaország és Anglia fekteti hadiszerekbe, ebben a két országban fejenként átlag 2000-2000 lejt a hadikiadás, míg a többi államokban csak 400 lejt haditerhet kell viselnie egy-egy lakosnak. A különböző ország 1930-31. évi fegyverkezési kiadásáról az alábbi megdöbbentő adatok számlolnak be:

Északamerikai Egyesült Államok 2940 millió márká, egy márkát átlag 40 lejben kell számítani.

Szovjetországnak 2780 millió márká.

Anglia 2300 millió márká.

Franciaország 2280 millió márká.

Olaszország 1400 millió márká.

Japán 1020 millió márká.

Lengyelország 500 millió márká.

Csehszlovákia 225 millió márká. — A többi országok kiadásai nem szerepelnek

a kutatásban.

Nagyon természetes, hogy ennek az örüleles fegyverkezésnek az ágyú-, a fegyver-, a tank, a repülőgép, a gáz- és muniógyárak veszik hasznát és ezért azoknak tulajdonosai a világ leggazdagabb emberei, de a kulturrembériségnek legnagyobb ellenségei. Az Economiste Française című közgazdasági szaklap az alábbi pontos kimutatást közli arról, hogy a francia Creuzot és az angol Vickers hadfelszerelési üzemek 1932 év végéig az alábbi üzleti hasznót érték el alapitójük után:

Creuzot gyár:	Vickers-gyár:
1925. 20 százalék.	0 százalék.
1926. 0 százalék	0 százalék
1927. 20 százalék	8 százalék
1928. 22 és fél száz .	8 százalék
1929. 25 százalék	8 százalék
1930. 25 százalék	8 százalék
1931. 25 százalék	5 százalék
1932. 25 százalék	4 százalék

A fenti adatokból konstatálható, hogy a francia Creuzot gyár dolgozik a legnagyobb haszonnal. De a jelentés szerint 1933-ban nem csak ennek a két vállalatnak, hanem a csehszlovákiai Skoda-gyárnak is emelkedett a jövedelme. Ezekután jogosan feltehető az a kérdés, hogy a valóságban hány százmilliárd lejt keresnek ezek az üzemek, ha ennyi hasznót ki mernek mutatni.

Új életkedvet kap, ha szabad idejét jó könyvek olvasásával tölti el. Rendelje meg öt könyvből álló szépirodalmi sorozatunkat, melynek ára csak 88 lejt, és magában foglalja: Karinty Frigyes: Gvilkosok. Schnitzler: Beata asszony meg a fia, Pierre Loti: Izlandi halászkok, Kaffka Margit: Csendes válságok és Daudet: Jack c. világhírű művét. Szállítja az Uj Kelet könyvosztálya az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett.

Prág
ho
S

Genfben
A néme

Az anglo

Genf, novem
gátusai tegna
Henderson ex
helyzetéről, ma
tak fel. Az
delegátus előt
vaslatot, hogy
vagy más ola
össze négy-
cára.

A genfi tan
ban Berlinben
német kormány
természetű en
feladhatni. A
litikai vonal
ahhoz, hogy
jen a leszerel
asztalához és
dig követett
meg kell vála
sorban a nép

Éles ha
korm

A palesz

Jeruzsalem,
legutóbbi szá
palesztinai k
sa az ország
legális beván
bevándorlási
nagyfokú elé
dest váltott
Az illegális
ba eljárás kr
centrálódik.
gol és arab
arab paraszto
bevándorlók
tatott férfiak
el, a nőket a
a gyermekek
házba viszik.
máson az an
tartóztatják
és megkérdik
között ninesse

A szíriai I
francia határ
a palesztinai
szelést tartot
ba gravitáló
ni együttes
arec" paleszt
lése szerint a
sok felszólító
arab köröket
támogassák
illegális zsidó
dozásaiiban.

A palesztin
támogatják
nem mindent
sa érdekében
mestereknek.
Sir Arthur I
beszélgetésr
adott ki a ko
hibi jeruzsál
legális zsidó
zó panaszai
te, hogy szá
ként" jön a
valóban rend

Prágában nem tudnak arról, hogy Németország Csehszlovákiával is közvetlenül tárgyalni akar

Genfben összeültek értekezletre a hatalmak fődelegátusai. A német kormány a népszövetségi eljárások gyökeres megváltoztatását követeli

Az angol kormány visszatért az eredeti Macdonald-féle leszerelési tervre

Genf, november 20. A hatalmak fődelegátusai tegnap értekezletre ültek össze. Henderson expozéját mondták a leszerelési helyzetről, majd a fődelegátusok szóla-

funkcióira. Genfj beavatott helyről szerzett értesülések szerint az angol kormány visszatért az eredeti Macdonald-leszerelési tervre s azokat a módosításokat, amelyet a terven a párizsi tanácskozások során eszközöltek, elvetette. Sir John Simon hosszú megbeszélést folytatott Paul Boncourral. Az újabb eszmecsere sem osztotta el azt az akadályt, hogy az angol és a francia felfogások között a teendő további lépések és a követendő politika tekintetében lényegbe vágó ellentétek állanak fenn.

A hatalmak delegátusai ma folytatták értekezletüket Benes leszerelési előadó bevonásával.

Egyébként Prágában még nem tudnak semmit arról, hogy német részről Csehszlovákiának is felajánlották volna semlegességi és megnevezési szerződés kötését.

Genf, november 20. A hatalmak fődelegátusai tegnap értekezletre ültek össze. Henderson expozéját mondták a leszerelési helyzetről, majd a fődelegátusok szóla-

Éles harcot indít a jisuv a palesztinai kormány bevándorlási politikája ellen

A palesztinai főkormányzó nyilatkozata az illegális bevándorlás elleni intézkedések ügyében

Jeruzsálem, november 20. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a palesztinai kormány egyoldalu eljárása az országban maradó turisták és illegális bevándorlók ellen, valamint a bevándorlási certifikátok redukálása nagyfokú elégedetlenséget és elkeseredést váltott ki a palesztinai jisuvban. Az illegális bevándorlás elleni hatósági eljárás kizárólag a zsidókra koncentrálódik. A tengerparti zónát angol és arab rendőrszolgák járják be arab paraszttal megerősítve és zsidó bevándorlók után kutatnak. A letartóztatott férfiakat az akkói várba zárják el, a nőket a bethlehem-i női fogdába, a gyermekeket pedig egy haifai árva-házba viszik. Kazel-nakura határálló mászon az angol és arab rendőrök feltartóztatják a Szíriából érkező autókat és megkérdik a sofőröket, hogy utasaik között nincsenek-e zsidók.

Az arabok a kormány szolgálatában

A szíriai Deraából jelentik, hogy a francia határőrség parancsnoksága és a palesztinai hatóságok közös megbeszélést tartottak a Szíriából Palesztinába gravitáló illegális bevándorlók elleni együttes eljárás ügyében. A „Hararac” palesztinai héber napilap értesítése szerint a palesztinai arab politikusok felszólították a szíriai és libanoni arab köröket, hogy minden tekintetben támogassák a palesztinai kormányt az illegális zsidó bevándorlók elleni fardozásaiban.

A palesztinai arabok nemesek, hogy támogatják a kormány eljárásait, hanem mindent elkövetnek annak fokozása érdekében. Pénteken az arab polgármestereknek egy küldöttségét fogadta Sir Arthur Wauchope főkormányzó. A beszélgetésről hivatalos kommuniké adott ki a kormány. E szerint *Nashashibi* jeruzsálemi polgármester „az illegális zsidó bevándorlásra” vonatkozó panaszaiban többek között kifejtette, hogy számos zsidó „kapitalista-ként” jön az országba, anélkül, hogy valóban rendelkezne az előírt 1000 font

tal, Ezen bevándorlók egymásnak adják tovább a pénzt és így játszik ki maguknak a kapitalista certifikátot. Az sem igaz, — mondotta — hogy nincs zsidó munkanélküliség. Nashashibi egy a népet reprezentáló kormányt követelt az ország élére, mely meg fogja szüntetni a bevándorlást.

A főkormányzó nyilatkozata

A főkormányzó válaszában kifejtette, hogy a kormány fokozatosan ki akarja küszöbölni a meg nem engedett bevándorlást és újabb intézkedéseket tett ebben az irányban:

Az illegális bevándorlókat kiutasításal, pénzbírsággal és elzárással fogják büntetni, bevonják a hátrahagyott 60 fontos kauciót, minden turistát kötelezni fognak a visszautazási jegy felmutatására, korlátozni fogják a III. és IV. osztályú hajó utasok partraszállását, végül pedig csak olyan kapitalistákat fognak beengedni az országba, akik bankgaranciával tudják igazolni, hogy tényleg rendelkeznek 1000 font tőkével.

A Jewish Agency a kormány politikája ellen

Tegnap Moseh Schertok és David Ben Gurion a cionista exekutívó tagjai keresték fel a főkormányzót és kijelentették, hogy a kormány jelenlegi bevándorlási politikája ellenkezik az 1931 februárjában kiadott Macdonald-levél tartalmával, mely leszögezi, hogy az arab munkanélküliség nem lehet kihasználással a zsidó bevándorlás méreteinek meghatározására és az a körülmény, hogy csak átmeneti munkaalakmakra van kilátás, nem diszkvalifikál

Jó lámpa — olcsó világítás
„Olcsó” lámpa —

drága világítás.

A sílány lámpa árán csak banikát takaríthatunk meg, de az áram számlán azt fizszeresen fizetjük rá.

Olcsó fényt vásároljon,

ne „olcsó” lámpát:

Vegyük tehát csak a tökéletes, fényerős gazdaságos

TUNGSRAM IZZÓLÁMPÁT!

hatja a bevándorlókat. Ha a kormány tovább folytatja ezt a politikát úgy ennek nem lehet más az eredménye, mint az, hogy a zsidó építőmunkáját hátráltatják vagy arab munkások alkalmazására kényszerítik őket, ami szöges ellentétben áll a Zsidó Nemzeti Otthon alapelveivel.

A Jewish Agency ma kommuniké tett közzé, melyben hangsúlyozza, hogy Palesztina egészséges, gyors és állandó fejlődésének előfeltétele az intenzív bevándorlás. A bevándorlási korlátozások következménye elsősorban a munkahiány, melyet nem lehet már illegális bevándorlással kiküszöbölni, mint ahogy ez a múltban történt. Az elmúlt három év tapasztalata mutatja, hogy az ország több embert tudott volna abszorbalni, mint amennyi certifikátot kért a Jewish Agency, melynek számításai ennél fogva távolról sem voltak radikálisak, hanem egészen konzervatívak. A főkormányzónak a bevándorlás korlátozására vonatkozó övintézkedései nem fedik az ország szükségleteit.

Jeruzsálem, november 20. A Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzetgyűlés Ben Zwi elnöke alatt megtartott ülésén elhatározta, hogy külön politikai bizottságot alakít, melyben a nem-

zeti tanács végrehajtó bizottsága és a jisuv összes csoportja képviseltetni fogják magukat. E bizottság feladata lesz mindazon kérdéseknek a megvitatása, melynek a mai politikai helyzetből adódnak. A Vaad Leumi ülésén megjelentek a Jewish Agency exekutívójának tagjai, a jeruzsálemi, tel-avivi és haifai hitközségek vezetői, a judeai galileai és sáronvölgyi kolóniák reprezentánsai, valamint az országban tartózkodó külföldi zsidó személyiségek. Ben Zwi nagy beszédben támadta a kormány bevándorlási politikáját, a certifikátok számának korlátozását és a turista-bevándorlók elleni szigorú intézkedéseket. Hangsúlyozta, hogy a munkásbevándorlás megrövidítése súlyosan veszélyezteti a jisuv gazdasági helyzetét, majd a legutóbbi arab zavargásokkal foglalkozott és kifejtette, hogy az arab sajtó tovább folytatja zsidóellenes propagandáját.

Moseh Schertok, a cionista exekutívó politikai osztályának vezetője a politikai helyzetről tartott nagyszabású expozé. A felvetett kérdések alapos megvitatása és Ben Gurion felszólalása után elhatározták, hogy a jisuv összes testületéből és csoportjaiból álló reprezentatív bizottságot alakítanak a srgós politikai ügyek intézésére.

A „Stürmer” felállította a cinizmus világ-rekordját

Egy zsidó mérnök tragikus öngyilkosságával kapcsolatban azt kívánja, hogy legyen minden zsidó öngyilkos, mert ezzel könnyen megoldódna a zsidó-kérdés

Berlin, nov. 20. A Stürmer című nácihivatalos első oldalán a következő hangzatos cím diszelgett tegnap:

„MEGHALT A ZSIDÓ: Fritz Rosenfeld intelligens volt és felakasztotta magát.”

Ahhoz, hogy a hangzatos címet és a cikk tartalmát megértsük, tudnunk kell, hogy Fritz Rosenfeld a berlini sportszövetség szertorna osztályának elnöke volt. A hitlerista forradalom kitörése után eltávolították állásából. Ez annyira elkeserítette Rosenfeldet, hogy öngyilkos lett. Felakasztotta magát, vagy ahogy a fájvédő lap írja „elindult Ábrahám kastyéja felé”. Rosenfeld levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy azért lett ön-

gyilkos, mert ezzel is demonstrálni kívánja, hogy milyen téves utakon jár a német nép. A Stürmer a következő módon kommentálja a levelet:

„Ha a zsidó Fritz Rosenfeld azt hitte, hogy ezzel a gesztussal megváltóztathatja a németek magatartását a zsidó kérdéssel szemben, akkor hiába halt meg.

Mi azonban örülünk halálának és semmi ellenvetésünk nem volna, ha összes hittestvérei követnék példáját. Ilyen módon a zsidó kérdés egyszerű és békés uton nyerne megoldást. Mi a magunk részéről készek vagyunk arra, hogy közreműködjünk azok érdekében, akik Jehova országába akarnak eltávozni és harmas üdvözléssel fogjuk őket üdvözölni.”

Magyar Színház

Fischer Annie

A LISZT-verseny világhírű győztese november 24-én pénteken este fél 9 órakor a színházban lép fel

SPORT

A favoritok győztek a nemzeti bajnokság utolsó fordulóján

Az Universitatea 4:1-re győzött a ploesti Tricolor ellen

Cluj-Kolozsvár, november 20. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti bajnokság utolsó fordulóján a favoritok győztek. Egyedüli meglepetést a Kinizsi hozta, aki a bukaresti CFR-t 2:0-ra verte. A vasárnapi eredmények után itélve, a bajnoki tabella általában az erőviszonyoknak megfelelően alakult. A B csoportban minden mérkőzést lejátszottak és annak élén a jobb gólaránnyal a NAC előtt a Ripensia vezet. Az A csoportban még nem végleges a helyezés, ennek sorsa a november 26-i CFR—Universitatea mérkőzéstől függ.

Részletes eredmények a következők:
Universitatea—Tricolor 4:1 (2:0)

Ploesti, november 20. Az egyetemiek ploesti mérkőzése sikerrel járt. A csatár-sor, melynek tengelyében Sepi nagyszerepben működött, teljes tudását vitte a küzdelembe. A kolozsvári védelem ugyan csak kifogástalan volt és így a győzelem nem maradhatott el. Az első gólt a 10. percben Il-ből Sfera lövi, a 18. percben Sepi bombalövéséből ered a második gól. A második félidőben folytatódik az U-csatársor ostroma, az egyetemiek védelme azonban kihagy. A 7. percben Sepi III. csak faultal tudja megakasztani a Tricolor egyik kitűnő csatárát, a megírt 11-esből Spira révén a ploestiek egyetlen gólját születik meg. A további gólokat a 28. percben Surlasju, a 38. percben Ploesteanu—Sepi összejárából utóbbi lövi. Háromezer néző. Ceureanu bíró gyengén vezette a mérkőzést.

Nac—Gloria 3:0 (1:0)

Arad, november 20. Nem volt nehéz dacára a NAC-nak a Gloria ellen, annak dacára, hogy a mérkőzés az ellenfél pályáján zajlott le. A gólokat Kocsis, Boda és Rónai lőtték. A NAC-nak egyébként két gól hátránya van csoportjában a Ripensia mögött. Bíró dr. Tunea.

Crisana—AMTE 1:0 (0:0)

Oradea-Nagyvárad, november 20. Egyenlő ellenfelek küzdelme. Bár a mérkőzés favoritja a Crisana, az AMTE jól berendezkedett védelme hátravont csatáiraival felelősen állja az ostromot. A Crisana győzelmét jelentő egyetlen gólt a második félidő 42. percben Barátky lőtte. Bíró Radulescu Bukarest.

Unirea-Tricolor—Juventus 4:0

Bucuresti-Bukarest november 20. A bukaresti derby az Unirea-Tricolor győzelmével végződött, mely kétségtelenül ma a főváros legjobb együttese. A gólokat Seifert (2) és Florea (2) lőtték.

A Napoca második mérkőzése sem járt sikerrel

CFR—Napoca 5:0, KAC—KMSC 3:3

Cluj-Kolozsvár, november 20. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap Kolozsváron alkerületi bajnoki mérkőzéseket bonyolítottak le. A CFR—Napoca mérkőzést, mint az előrelátható volt, a technikásabb vasutas csapat nyerte 6:0 (3:0) arányban. Bár a Napoca végig 10 emberrel játszott, azonban komplett felállítás esetén sem lett volna jobb eredmény. A vasutasok ezen győzelemmel a bajnoki tabella élére kerültek, az alkerületi bajnokság őszi fordulóját 17 rugott góllal 10 ponttal nyerte.

KAC—KMSC 3:3 (2:2). Egyenlő ellenfelek küzdelme volt a két együttes vasárnapi mérkőzése, melynek két pontja a papírforma szerint a KAC-ot illette volna meg. A mutatott játék alapján azonban a KMSC volt a jobb, melynek csatársora lelkes játékkal már 2:3-ra vezetett, amikor a KAC egy tulszigorú 11-esből egyenlített. Hunyadi körületek bíró volt.

Belföldi eredmények:

Kolozsvár, Romania B—Universitatea B 5:1 (2:1).
Nemzetközi mérkőzés Szatmáron, Olimpia CFR—SK HUST 4:1 (2:0), bíró Wé-

ber. Az Olimpia CFR érdekes győzelmét Szerény (3) és Huniade góljaival érte el. SzSE—Sejni (Szinerváralja) 1:1 (1:0) bajnoki, Bíró: Fuchs.

Bukarest, Alkerületi bajnoki eredmények: Olimpia—Viforul Dacia 4:3 (1:0), Mackabi—Belvedere 2:1, Sportul Studentesc—Voivodul Mihai 3:0.

Marosvásárhely, MTE—MSE 2:0 (1:0)
Temesvár, TMTE—Banatul 3:1 (2:0) ligabajnoki mérkőzés.

Zsombolya, ZsSE—ILSA 3:1 (3:1) bajnoki, az eredmény nagy meglepetés.
Dicsőszentmárton, Sticla—NSE 8:2 (5:0). A harmadik kupamérkőzés a dicsőszentmártoniak gólzáporral nyerték.

Külföldi eredmények:

Ferencváros és Hungária veresége a magyar profiligában

Budapest, nov. 20. A magyar profiligában vasárnap megtartott mérkőzések a következő eredményeket hozták:
Boeskai—Ferencváros 2:1 (0:1).
Újpest—Somogy 7:2 (1:1).
III. Ker.—Hungária 2:1 (1:0).
Szeged FC—Phöbus 1:0.
Buda II.—Nemzeti 1—1 (1:0).

Hakoah győzelem az osztrák bajnokság vasárnapi fordulóján

Bécs, nov. 20. A vasárnapi bécsi bajnoki eredmények a következők: Hakoah—Wacker 3:1 (1:0), Admira-WSC 3:1, FAC—Wienna 2:0 (1:0), WAC—Donau 4:2 (1:1), Rapid—FC Wien 2:0 (1:0). A bajnokság utolsó mérkőzése szerdán lesz a Rapid és a WAC között.

Olaszország. Anbrósiana—Bologna 1:0, FC Milano—Torino 4:0.

Zürich. Németország—Svájc 2:0 (0:0).

Danzig. Danzig—Varsó 2:0.

Roubaix. Attila—Exelcor és FC Roubaix komb. 7:2 (3:1).

Elmaradt az ülés, — a hét végére maradt a döntés a svájci óvás ügyében

Zürich, nov. 20. A FIFA rendkívüli ülése a tagok meg jelenése miatt elmaradt. Az ülést a hét végén feltétlenül megtartják és ezen döntenek Svájci óvás ügyében. Az ülésen ezenkívül tárgyalni fogják a Barátky-ügyet is, aköz értesülésünk szerint a Hungária most már semmi pénzért nem hajlandó kiadni a Crisanának.

December 2-án kezdődnek Párizsban az asztali tenisz-világversenyek. Párizsból jelentik: Az asztali tenisz-világversenyek december 2-án kezdődnek. A versenyzőkre 14 nemzet nevezett be.

A ravasz skótok. Londontól jelentik: A skótok több Angliában játszó skót játékos meg akarták szerezni a bécsiek elleni glasgowi meccsre. Tervük nem járt eredményel, mert az angol csapatok nem engedik át leszerződött játékosait.

Ausztria ajánlatot tett Bulgáriának, hogy a világbajnoki selejtezők április egyik hétköznapján játsszák le Bécsben. Az a hír, mintha Ausztria játék nélkül kerülne be a világbajnoki döntőbe, — nem felel meg a valóságnak. Egyébként a bulgárok válasza még nem érkezett meg.

KÖZGAZDASÁG

Több lisztkereskedőt megbírságotlakt, mert nem tudtak arról, hogy a 75 kilós liszteladást a törvény nagybani eladásnak minősíti

Cluj-Kolozsvár, november 20. Az Uj Kelet tud. A lisztkereskedők körében kinos feltűnést keltett, hogy a pénzügyigazgatóság ellenőrei több lisztkereskedőt súlyosan megbírságotlakt, illetve jegyzőkönyvet vettek fel ellenük, azon a címen, hogy egyes szállítmányoknál a nagybani kereskedelemnek előírt rendszert nem tartották be. A megbírságotlások sajnálatosak ugyan, de a helyzet az, hogy a pénzügyigazgatóság részéről legfeljebb energikusabb eljárás történt, de a törvényes indokok erre megvoltak. Kiderült, hogy nagyon sok lisztkereskedő nem kapott értesítést arról, hogy a 75 kilogramon felüli eladást az idevonatkozó pénzügyi törvény nagybani eladásnak minősíti. Hogy általában kinek a hibájából maradtak informálatlanul a lisztkereskedők, megállapítani nem lehet, de az informálatlanság mint mentő körülmény amugysem szerepelhet ebben az esetben előírja, hogy a 75 kilogramos mennyiségnél magasabb liszteladást, mint nagybani

eladást kell kezelni és az előírt számlával ellátni, és a számla összegét lajstromba kell bevezetni, amelyet a pénzügyi hatóság előzőleg láttamozott. Az ily módon történt eladás után 1,4 százalék bélyegilletéket kell fizetni, melyet minden hónap 5-ig kell beszedni, melyet minden hónap 5-ig kell beszedni, amelyet a pénzügyigazgatósághoz. Mulasztás esetén az elmaradt illeték négyszerese fizetendő be bírság és illeték fejében. A bírságolás azonban ezzel még nem ér véget, mert azon a címen, hogy a kereskedő nem állított ki a nagybani eladásról számlát, ugy kereskedelmi adójának negyedrésszével is megbírságotlakt.

A 75 kilogrammal nagyobb mennyiségű liszteladást a pénzügyigazgatóság könnyen megállapíthatja, miután a pékek a forgalmi-adó lajstromokba bevezetik azt is, hogy a lisztet kitől vásárolták. Ennélfogva a lisztkereskedők figyelmét külön is felhívjuk, hogy a 75 kilogramos eladások már nagybani eladásnak számítanak és azoknak pontos illetékszámítását csak a fentemlített szankciók terhe alatt mulaszthatják el.

Az európai bortermelés optimizmussal várja a december 5-öt, amikor összeül Amerikában az új alkohol-kongresszus

Az amerikai szesztilalmi rendelkezés megszűnése, mint ismeretes, küszöbön áll. A szesztilalom megszűnésével, amely

december 5-én lép életbe, új problémák merültek fel, Amerika vámokkal és megszorításokkal szándékozik most már védekezni. Az új helyzet tehát nem jelent szabadforgalmat. Mindenekelőtt az import ellen fognak fellépni és arra igyekeznek szorítani az amerikai termelést, hogy a keresletet kielégítse. A statisztikák azonban mást mondanak. A statisztika

területén az évi bortermelés Amerikában 150—200 literrel vagyis 40—50 millió gallon, amivel szemben a belföldi termelés csak 27 millió gallon.

December 5-én kongresszus fog összejárni, amelyen az új felmerült problémákat meg fogják beszélni. Valószínű, hogy a kongresszus arra a megállapításra jön, hogy az import elől kitérni semmiképpen sem lehet, már csak azért sem, mert a prohibíció ideje alatt a szőlőtermelés annyira visszaesett, hogy legalább három évre van szükség ahhoz, hogy újból kifejlődjen és a szükségletet fedezze.

A kongresszus tehát az importot engedélyezni fogja legfeljebb az a veszély fenyeget, hogy rendkívüli magas vámsókat fog szedni. A pénzügyi rendelkezések egységes szabályozás alá kerülnek, de a forgalomba hozatal államként változni fog. Lesz Amerikának több olyan állama, ahol csak éttermekben és étkezőkben szabad majd italt felszolgálni. Az ugynevezett barpultoknál nem lesz szeszkimérés, hanem csak külön asztaloknál. Más államok azt tervezik, hogy csak nagykorúak számára engedélyeznek szeszszállítást kiadni. Nemesak a szeszkiméréshez, hanem a szeszszállításhoz is külön engedélyt fog kelteni s az engedélyt külön adót fizetni. Az engedélyek kiadását viszont erkölcsi bizonyítványhoz kötik. Olyan egyének, akik erkölcsi szempontból kifogás alá esnek, vagy feltehetően róluk, hogy az alkohol kedvezőtlenül fogja befolyásolni magaviseletüket azok nem kapnak alkoholvásárlási engedélyt. Az üzleteknek viszont nem lesz szabad hirdetniük, hogy szeszt adnak el. Szabad ahhoz joguk lesz, hogy a vásárlókkal tudassák, hogy milyen időben mérnek ki szeszszállítást. Italt csak készpénzért lesz szabad árulni és meg lesz szabva az maximum is ami egy embernek kiszolgálható. Az üzleteknek 300 jardnyira kell lenniük egymástól.

Az alkoholtilalom felfüggesztése tehát nem jelent még Amerikában szabadforgalmat a szeszszállítók számára. Mégis az a valószínű, hogy a hosszú időn át szomjaztatott Amerika erősen rá fogja magát vetni a nemszeszszett, tehát megbízhatóbb és tisztább italok fogyasztására és az európai bortermelő államok jogosult optimizmussal tekintenek a december 5-i kongresszus elé.

Aron Weisz gyergyószentmiklósi kántor f. hó 18-án, szombatn a Poale Cedek nagytemplomban előimádkozott. Aron Weisz kellemes tenorja, kiforrott énektechnikája teljes szépségében érvényesült. Különösen a roschodes imával aratott nagy sikert, melynek lehelletfinom pianói és erőteljes krescendói magával ragadta a hallgatóságot.

UJ SPORTÜZLET KOLOZSVÁR. Kolozsvár zsidó sportársadalmának két népszerű és közszeretett örvendő tagjai Mezei Imre és Erdős László „Arena” Sportszaküzlet cég alatt, Fötér 4. szám alatt a Bíró gyógyszertár mellett sportfelszerelési szaküzletet nyitottak. Az új üzlet, mely f. hó 24-én, szerdán nyílik meg az összes sporttekket raktáron tartja és tekintettel az erősen fellendült sportéletre határozottan hézagpótlónak mondható.

Szombat este 9 órakor Premier!

Tessék beszállni

VASÁRNAP 3 órakor Tessék beszállni
6 órakor Tessék beszállni
9 órakor Tessék beszállni

Az Ön
a buforsz...
a mafrác...
a lineum...
váson...
a modern...
sárga...
szinben...
Boskovic
Kárpitoskelléke
Str. Regina Ma

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY
36-ik közlemény

3.

Az egyetem felavatásának ünnepi hetét Ralin Bécsben töltötte. Arra használta fel idejét, hogy az EWAG itteni szervezetét, aruházait, gyarait és lakótelepeit közelebbről ismerje meg. Az utóbbi években volt ugyan néhányszor Bécsben, de mindig programszerűen megállapított rövid tartózkodásra. Ekkor is csak bizonyos tárgyalásokon vett részt, s azok befejezte után azonnal tovább utazott. Most jutalomképpen a jól sikerült avatási ünnepséget, néhány pihenő napot is ajándékozott magának. Régi emlékeit akarta felújítani, s különösen érdekelt, hogy régi, topogatózó, egyénekenként gyakorolt játékonysági kísérletei mint ütöttek ki.

Auer professzorokkal Berlinben is gyakran találkozott, ahova Auer szorgalmasan eljárt az EWAG igazgatósági üléseire, ilyenkor néha felesége is elkíserte őt. Bécsben megtartották régi lakásukat, régi szokásaikat, s Ralint ugyanolyan pompás kávé és kuglóf várta, mint tanítvány korában. Újra könyvekről beszélgettek, könyvekről és emberekről, akik az utóbbi évek közgazdasági és politikai irodalmában alkottak valamit, s Ralin csöndes rezignációval állapította meg, hogy bizony elmuldolt a diákoskodás ideje s a csupán könyvekből való tanulásé. Most az élet eseményeire kell figyelnie, arra a kialakuló új világra, melynek megteremtésében része van, de elismeri, mekkora erőt ad az elméleti felkészültség, hogy a megkezdett irányban egyenesen haladjunk előre.

A beszélgetésnek az lett a folytatása, hogy Auer professzorral együtt fölkereskedtek, s a stefansplatzi könyvkereskedést látogatták meg, ahol régi barátjuk, a kövér, billiárdgolyófejű üzletvezető nagy örömeire Ralin alaposan kifosztotta az üzlet telerakott polcait. Most már jól áttekinthette, mekkora irodalma támadt az EWAG-kérdésnek. Különösen a pénz intézménye és a várnok ellen indított támadások, vastag kötetek és vékony röpiratok, támaszkodtak érveikkel az EWAG módszerére, mely belső körében a jövedelemelosztás folyamatát pénz nélkül oldotta meg, s ideális fogyasztási viszonyokat biztosított. Ezt az irodalmat növelte, erősítette most az új egyetem működése, mely szemléltető módon hívta fel az emberek figyelmét: nézzétek, így is lehet és így jobb, mint másképp.

Ralin Reméket is felkereste. De már nem találta őket régi lakásukban. Ezért Schmiédtt üzletébe ment, hogy Hildával találkozzék. Meglepetésére Gertiet találta ott, amint a hátsó kis irodában számlákat irt ki egy vastag üzleti könyvből.

Gertie hangosan kiáltott fel meglepetésében, mikor Ralint megpillantotta. Sápadt arcán őszinte öröm mosolya vonult át, két kezét is nyújtotta üdvözlésül.

— Professzor ur, milyen kedves, hogy eljött hozzánk. Nm is merem remélni, hogy még emlékezik rám. Tudtam, hogy Bécsben van, olvastam az újságokban s mennyit beszélünk magáról.

— Nos, én sem feledkeztem meg az én régi barátaimról — felelte Ralin. — De meglep, hogy látom, szerepet cseréltek Hildával. Előbb már szüleit is kerestem, de úgy látszik, más lakásba költöztek. Hogy vannak?

— Sok minden történt azóta, hogy professzor ur eltávozott Bécsből. Szegény apa végleg elköltözött fölünk. Másfél évvel ezelőtt halt meg hirtelen. Így aztán anyámat magamhoz vettem, most ő vezeti háztartásomat s én az üzletben dolgozom, mert közben, hogy jó hírt is halljon, Hilda bizony férjhez ment, s most éppen egy háromhónapos kis babával bajlódik. Ha látná, milyen szép kis Walterkéje van. Olvann, mint egy kis angyal, de egy kis pufók, vasgúrú angyal. Legszívesebben elkísérem a Professzor urat most mingyárt hozzá, nagyon örülne Hilda a látogatá-

sának, de nem hagyhatom itt az üzletet. A férjem éppen külföldön van, üzleti uton, s egyedül vagyok itt gazda.

Ralin valami csalódásfélét érzett, mikor Hilda házasságának híré hallotta végig Gertiet, aki boldog diéseks az önzés és hiúság megmozdulását elfojtotta magában. Mégis, inkább udvariasságból, mint vágyódásból kérte Hildák címét, azután türelemmel hallgatta végig Gertiet, aki boldog diésekséssel számolt be az üzlet kedvező menetéről s pirulva közölte azt is, hogy már harmincöt ezer schilling körül tettek félre azért, hogy ha együtt lesz az ötvenezer, megfizethessék Ralinnak régi tartozásukat.

— Nézze, asszonyom, jobb szerettem volna, ha ezt a kérdést nem is említi. Bizonyára ismeri az én körülményemet s így jól tudja, hogy erre az összegre aligha lesz szükségem. Éppen ezért kérem, közölje férjével, tekintse az egész összeget visszafizetettnek. Ha ellenben lelkiismereti kérdéssé válik a dolog, elintézheti majd inkább úgy, hogy válogasson ki néhány arravaló, érdemes szegény embert s teremtsen azoknak ó egzisztenciát.

Még üdvözlését küldte Renn mamának, továbbra is sikert kívánt Gertieknak s azzal távozott, hogy Hildát keresi fel.

4.

A közeli sarkon taxik állomásoztak. Ralin intett egy sofőrnek és zsebébe nyúlt a papírzselyet után, melyre Gertie Hilda címét írta fel. Igazi meglepetés érte. A cédulán ezt olvasta:

— Gentz, III. EWAG-telep, Pötzleinsdorf, X. sor, 8. ház I. emelet.

Hogyan került Hilda EWAG-telepre? Csak úgy történhetett ez, hogy férje is az EWAG kötelekébe tartozik. Tan Hilda is dolgozik valamelyik osztályon. A kisgyermek miatt most még biztosan szabadságon lesz, otthon talál

ja kétségkívül. A viszontlátást festette maga előtt, észre sem vette, mikor jutottak túl a Währinger Gürtel széles útján, pedig valami torlódás miatt néhány percig meg is állt az autó, azután nemsokára az őszi lombokba burkolt pötzleinsdorfi villasor között kapaszkodtak felfelé, majd hirtelen jobbra fordultak be, s egy nyílt terepre léptek. A szél lassan haradtak lefelé a völgybe, Sievering irányába. Ott pillantotta meg a két közseg között szélesen elterülve fekvő EWAG-telepet. Két egymást keresztező fehér ut vágta négyfelé a házakat ellepő fák sűrűjét, helyenként széles tisztások látszóttak, tennisz- és golfpályák s egy nagy játszótér, ahonnan jökevdvü gyereksereg zsbongása hallat szott fel.

Megérkeztek, Széles ivü kapu fekiütt át az uton, mingyárt utána kis kapus ház előtt egyenruhás portás az autók várakozóhelye felé irányította a sofört: a telep belső útjain jármü nem közlekedhetett. Nem a por miatt, hiszen portalan, kitünö utak voltak, hanem a gyermekek biztonsága kedvéért. Ezek az új telepeken mintha mindenütt a gyermekek érdekei uralkodtak volna. Az ö kedvükért történt minden. Ralin gyalog sétált el így a X. sor 8. házáig. Ez is, miként a többi kis előkertben fekvö villa volt. A kertben két fiatal férfi bokrokat nyosett olyan buzgalommal, ahogy csak mükedvelö kerfészektöl lehetett ki, s közben hangosan kiabálva diskuráltak. A Ralin léptei alatt esikorgó kavicszajra egyszerre hagyták abba a munkát. Egyikük, egy nagy szöke óriás, rózsás, pufók arcu, mint valami kisfiu, féloldalt fordulva szölt az idegenhez:

— Kérem kit keres itt?
Ralin levette kalapját és úgy válaszolt:

— Gentzket keresem, Gentzné asszonyt.

Erre a másik kertész, vállas, izmosnak látszó, barna, energikus arcu férfi közelédt feléje. Olyan szertartásosan mutatkozott be, mintha estélyen kerültek volna össze.

— Gentz, Kíhez van szerencsém?

De alig hangzott el a kérdés, már tudta a választ. A társasági irodákban függö képekröl s a képeslapok illusztrációból felismerte vendégét, s mikor Ralin halkán nevet mondta, ugyanakkor kiáltott fel ö is:

— Oh, Ralin alelnök!
Folytatjuk.)

SZÍNHÁZ-FILM

Fischer Annie, a nemzetközi Liszt-verseny győztese Kolozsváron

Kolozsvár egész társadalmában, zenei körében érthetően nagy feltűnést keltett az hír, hogy Fischer Annie, az imár világhírű zongoraművész, aki a nemzetközi Liszt versenyen, az egész világról Budapestre sereglett nagy mesterek ítéllete szerint, az első díjat nyerte el, Kolozsvárra érkezik és egyetlen estén

— Mendel Ilus próbaéneklése az Operában. Mendel Ilus, aki már néhányszor bizonyította kitünö énektudását és gyönyörködtetett bársonyos csengésü szopránjával, a napokban próbát énekel az Operában. A próbaéneklés a legteljesebb sikerrel járt, úgy az igazgatóság, mint az énekesek gratulációkkal halmozták el a nagyszorgalmu és tehetséges énekesnöt. Szó van róla, hogy Mendel Ilussal az Opera igazgatósága komolyabb tárgyalásokat kezdjen.

ROMAN OPERA MÜSORA:

Szerda: Bibliás ember.
Péntek: Szöktetés a Szerájból.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Ihász—Fekete

A temesvári operett-társulat heti műsora

Kedden este félkilencor: Kép lámpás.
Operett újdonság! Helyárak: 10—15—20—25—30—45.

Szerdán este félkilencor: Zsindelyezik a kazárnya tetejét. Helyárak: 10—15—20—25—30—45.

ROYAL-MOZGÓ MÜSORA

Ma, kedden 3, 5, 7 és 9 órakor:
Tito Schipa (Jan Kiepura vetélytársa): Urak frakkban c. francia operett-lágerben.

Jön: Pausole király kalandjai. Fősz.: Emil Jannings és a világ 365 legszebb nője. A világ legdrágább filmje. S. e. p. i. c. francia filmprodukción

SELECT-MOZGÓ MÜSORA

Kedd 3, 5, és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

A Maxim vendégei. Elsőrangú Strauss Oszkár operett, főszerepekben: Lee Parry, Johannes Riemann, Leo Schlezak, Oscar Karlweiss.

URANIA-MOZGÓ MÜSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

A sas és a keselyű. Megrendítő repülőfilm, főszerepekben: Frederic Marsch, Carola Lombard, Cary Grant és Jack Oaki.

Az én talpam Okmatalp
Kevés pénzért soká tart

**PALMA
OKMA**

tartóstatalp
nem ártik át,
tartóssága
csodával határos

Ezt kérje!

APRÓ HIRDETÉSEK

Válogatott gesztenyét, szilvát, diót, mogyorót, gombát szállít megfelelő előlég ellenében utánvétellel legutányosabban. Koöz, Tauti de sus, Baiamare.

Keresek 4 vagy 5 szobás komfortos lakást belvárosban május 1-re, esetleg hamarabb is. Dr. Krausz, Piata Mihai Viteazul 3.

Férfi fehérnemüt legjobbat legolesöbötban méret után Woya fehérnemü üzemben vehet, Cluj Reg. Ferd. 65.

Csipekvarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyek készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R.

Megnösilne 32 éves jól szituált egytemet hallgatott nagykereskedö. Levelet „Vállalat nagyobbitás” jeligére a kiadóba kérek.

Gyorsírást tanítók, rövid idő alatt, olcsón. Cim a kiadóban.

Állást keres bizalmi állást önként otthagjó 27 éves zsidó férfi. Elmenne rákártnoknak, könnyebb irodai munkára, pénzbeszedőnek vagy bármilyen bizalmi állásba. Jó referenciák. Szives érdeklödést „Szerény igényü” jeligére a kiadóba kér.

Két szoba, fürdöszoba belvárosban olcsón kiadó. Irodának, rendelönek is alkalmas. Cim a kiadóban.

Uj, festett fehér komplett hálószoba berendezés, nagyon szép, olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Keresünk megvételre mosószipam hütöberendezést. Cim a kiadóhivatalban.

Vegetárius vendéglö, betegség miatt, eladó vagy bérbadó. Cim a kiadóban.

Két szoba központban kis családnak, vagy irodának, fürdöszobahasználatl. dec. 1-töl kiadó. Cim a kiadóban.

Palesztinaj bevándorlási engedélyem van, amely jövendöbeli férjemre is érvényes. Házasság céljából keresem olyan Palesztinába készülő férfi ismeretségét, aki utiköltségemet fedezné. Cim a kiadóhivatalban.

Tito Schipa
„Uj
c. fra

Pausole
Fősz.: Emil
legszebb nő
filmje. S.

— Világsze
a tegnapi vas
A közepangli
egyik bányaba
kást megölt. N
teni, de egyik
ben kisenved
Toulon környé
kadás pusztító
nyek. — A fra
repülőgép lez
utasai esodálat
kai menekültek
Reuen közelébe
denség. Ott ké
Mindkét gép ar
volt. — A leng
tengyel katonai
pilóta életét ve
antennájába üt
böi repülötér m
repülőgép a ten
Pilotáját nem

— Megkezdí
nemzetközi buza
ak. A nemzetkö
mán megkezdí L

1 m. 100 szé

ruhasz
31
Cluj, Reg

— Halálra gáz
a vonat. Zsibórol
lós zsidói 80 éves
ké a vasutvonalon
akkor indult ki a
személyvonat. Az
sen süket volt és
személyvonatot, a
bokra vágta.

— Emelkedni f
gyek árfolyama.
kedés történt abba
külföldi valutákra
antézetek tulajdon
ket a jegybank árt
kel magasabb árt
az osztrák fizetőes
raptól számítva a
kamatozása emelke
kedést még nem a

Szere
but
min
f

je
kész
elküld

Székelv

Butorgár Rt.-tó
Fiókok: Bucu

HIREK

Royal Mozdó

Ma, kedden
Tito Schipa (Jan Kiepura vetélytársa)
„Urak frakkban”
c. francia operettszínházban.

Jön:
Pausole király kalandjai
Fősz.: Emil Jannings és a világ 365
legszebb nője. A világ legdrágább
filmje. S. e. p. i. c. francia film-
produkeió.

— Világszerte katasztrófák napja volt a tegnapi vasárnap. Londonból jelentik: A középangliai Chesterfield közelében egyik bányában bányalégrobbanás 14 munkást megölt. Négyet elve sikerült kimenteni, de egyikük kórházba szállítás közben kiszenvedett. — A délfranciaországi Toulon környékén szélvihar és felhősáadás pusztított. A károk igen jelentékesek. — A francia főváros közelében egy repülőgép lezuhant. A gép összetört. Utasai esodálatszerűen kisebb zúzódásokkal menekültek meg az életveszedelemtől. Reuen közelében is volt repülőszerekesítés. Ott két pilóta életét vesztette. Mindkét gép angol-egyiptomi harcú gép volt. — A lengyel főváros közelében egy lengyel katonai repülőgép lezuhant. Két pilóta életét vesztette. A gép a nagyad antennájába ütközött bele. — A centocel-
lő repülőgépek magasságában egy katonai repülőgép a tengerbe zuhant és elmerült. Pilótáját nem lehetett kimenteni.

— Megkezdte ülésezését Londonban a nemzetközi buzatanács. Londonból jelentik: A nemzetközi buzatanács a hét folyamán megkezdte Londonban új ülészakát.

1 m. 100 széles, modern gyapju
ruhászövet 135 lei
STEÁ-nál
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Halálra gázolta az öreg harangozó a vonat. Zsibórol jelentik: Székely Miklós zsibó 80 éves harangozó pénteken este a vasutvonalon ment hazafelé. Eppen akkor indult ki a Nagybánya felé induló személyvonat. Az öreg harangozó teljesen süket volt és nem hallotta a közeledő személyvonatot, amely elkapta és darabokra vágta.

— Emelkedni fog a silling-pénztárjegyek árfolyama. Bécsből jelentik: Intézkedés történt abban az irányban, hogy a külföldi valutákra szóló és osztrák pénztárjegyek tulajdonában levő pénztárjegyeket a jegybank árfolyamánál tíz százalékkal magasabb árfolyamon számítják át az osztrák fizetészközre. Az átvesztési ráptól számítva a silling-pénztárjegyek kamatozása emelkedni fog. A kamatemelkedést még nem állapították meg.

**Szerezzen
butoraink**
minőségéről in-
formációt
vevőinktől!

Ezek cím-
jegyzékét
készséggel
elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-tól, Targu-Mures.
Fjókók: Bucuresti — Brasov

— Japán vezet a textiliák világszerte exportjában. Londonból jelentik: A textiliák világszerte exportjában Japán vezet ez év első nyolc hónapjában. Anglia a második helyen áll. Angol szakkörökben remélik, hogy az év végéig behozhatják Japán előnyét.

— A középiskolák tantermeiben tartják a jövőben a zsidó hitoktató órákat. A közoktatásügyi minisztérium I. 79.328—933. szám alatt körlevelet küldött szét, amelyben kötelezte a középiskolákat, hogy mindenütt, ahol erre a célra szabad tervek vannak, a zsidó hitoktatás az iskola épületében történjék. A valláskurzus díjait az iskolaszék szedi be, mely ebből fogja díjazni a hivatalos rabbit, mint hitoktatót. Kívánatos, írja a rendelet, hogy a kurzuson a rabbi adjanak elő, mert a középiskolai törvény előírja, hogy a hitoktató kurzusok előadói csak papok lehetnek. A rendelet még Andrei miniszter és Teodorescu hivatali főnök írták alá.

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület közgyűlése, mely folyó hó 16-
ra volt hirdetve, esütörtökön folyó hó 23-án este 8 órakor alapszabályszerű tárgysorozattal föltétlenül meg lesz tartva a Paul Ehrlich O. T. Egyesület helyiségében (str. J. Maniu 4).

180 cm. széles
kitünő minőségű
paplanlepedő vászon
métere 85.— lej.
STEÁ-nál
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Operaelőadás Dollfuss kancellár tiszteletére a gráci operaházban. Bécsből jelentik: Dollfuss tiszteletére a gráci színházban operaelőadás volt, amelynek során a Figaro házassága került színre. A kancellár este a keresztény szocialista szakszervezetek és a hazafias front nagygyűlésén beszélt.

— A perzsa sah tavasszal Törökországba utazik. Londonból jelentik: A perzsa sah a jövő tavasszal hivatalos látogatásra Törökországba utazik. A török közársaság fennállása óta első ízben történik meg, hogy koronás uralkodó lép Törökország földjére. A látogatás előreláthatólag márciusban lesz.

— ORVOSI HIR. Dr. Simon Aladár szülésznőgyógyász — volt egyetemi tanársegéd — rendelését megkezdte. Rendelés d. u. 4—5. Lakás: Calea Reg. Ferdinand 32. szám.

— Kis hírek Németországból. Berlinből jelentik: Németországban tegnap ünnepelték Luther születésének 450-ik évfordulóját. Berlinben Luther-emlékkiállítás nyílt meg. — Köln közelében személyautó ötven menetelő rohamosztagosra rohant bele. Egy rohamosztagos életét vesztette, kettőt életveszélyes állapotban szállítottak kórházba. — A Keleti tengeren egy német motorhajó elsüllyedt. Személyzetének egy emberét kimentették. A többi tizen elvesztettnek kell tekinteni. — A francia idegenlégióba jelentkező németek száma egyre növekvőben van. Már csak a jelentkezők tíz százalékát veszik fel, a többi visszaküldik Németországba. A jelentkezők túlnyomó része természetesen munkanélküli.

— Elegáns hölgyek Wimpassing hócipő viselnek. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a Wimpassing mai hirdetésére. — Meghívó. A Kereskedelmi alkalmazottak és Magántisztviselők Szakszervezete ezután hívja meg tagjait a folyó hó 21-én, kedden este fél 9 órakor a Szervezet helyiségében (Főter 19.) tartandó rendkívüli közgyűlésre. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Referátum a Federációval szembeni viszonyról. 4. Alapszabályok módosítása. 5. Új vezetőség választása. 6. Indítványok.

— Nadrágszíjjával megfojtotta a feleségét, majd elmetette nyakát egy féltékeny iparos. Bordeni községben egy Iri mie A. nevű iparos az elmúlt péntek éjjel borzaszalmas kegyetlenséggel pusztította el fiatal feleségét. A megvadult iparos azzal vádolta az asszonyt, hogy a falu fiatal legényeivel faszalankodik. A féltékeny férj a tragikus éjszakán többet ivott a szokottnál és amikor hazatért, feleségét a nadrágszíjjával ütlegelni kezdte, majd a nadrágszíjjal fojtogatta, aztán szabaddon engedte és újra, meg újra fojtogatta, szinte kéjjel folytatta ezt a műveletet, mindaddig, míg az asszonyt teljesen megfojtotta. Hajnal felé, mikor a férfi kijózanodott, tudatára ébredt gonosz tettének, hirtelen elővette zsebkését és elmetette nyakát. Reggel a szomszédok fedezték fel a vérfagyasztó kettős gyilkosságot. Jelen tettek a csendőrségnek, amely a nyomozást megindította.

**WIMPASSING
SCHNEESCHUHE**

**Elegáns hölgy
Wimpassing
hócipőt visel!**

— Megindulnak az orosz-francia kereskedelmi tárgyalások. Párizsból jelentik: December 8-án a szovjet gazdasági bizottságot küld ki a francia fővárosba az orosz-francia kereskedelmi tárgyalásokra.

— Pályázati hirdetmény a kolozsme gyei Frata község postamesteri állására. Mint a posta autonómpénztár kolozsvári kerületi igazgatósága közli velünk a Frata község postamesteri állása megürrült. Pályázatokat december 10-ig nyújtsák be pályázataikat a kolozsvári kerületi igazgatósághoz.

— Felére esökkent az amerikai buzaimport Európában. Rotterdamból jelentik: A tengerentúlról a buzaimport Európába az idén csak mintegy 70 millió métertermetű lesz, szemben az elmúlt évi 115 millióval.

I-a minőségű
kelengyevászon
métere
29 lei
STEÁ-nál
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Tyrón Silvia ma este énekel a bukaresti rádióban. Tyrón Silvia, a kolozsvári Opera kiváló és népszerű drámai énekesnője kedden este pontosan 9 órakor a bukaresti rádióban énekel. A kitünő művésznő Puccini: Tosca, Madame Butterfly és Turandot operáiból áriákat fog énekelni. Tyrón Silviát osztatlanul szereti a kolozsvári közönség és előreláthatólag ma este 9 órakor a bukaresti hullámhosszra lesznek beállítva a kolozsvári rádiók.

— Öngyilkos lett egy nagyváradi tisztviselő, mert visszaéléssel gyanúsították. Nagyváradról jelentik: Péntek délután megdöbbentő öngyilkosság történt Nagyváradon: Hald Emil, a Tenkei Autobusz Rt. nagyváradi központjának 35 éves tisztviselője lakásán fölbolté magát és meghalt. A csendes, jómodoru és becsületesnek ismert tisztviselő néhány sort hagyott hátra, amelyben a következőket írta: „Ártatlan vagyok! Held Emil! Tudni kell a szörnyű tragédia megértéséhez, hogy a vállalatnál a napokban jegyviszaélések merültek nyomára. A nagyváradi rendőrség őrizetbe vett egy Vidican nevű jegyszédőt, aki ellen súlyos bizonyítékok merültek fel és ez a jegyszédő Held Emil ellen vallott. Heldet ki hallgatta a rendőrség, majd a tisztviselő hazament, elkészítette elszámolását, megírta bucsulevelét, aztán végrehajtotta az öngyilkosságát. A fiatalember öngyilkossága Nagyváradon mély részvétet váltott ki.

NAPRÓL NAPRA

Rómában az igralmas nővérek rendjének alapítóját, a francia származású Ludovicque de Marillacot, valamint a spanyol származású Maria Michaelát boldoggá avatták.

Szilveszterkor fogják felavatni Lengyelországban Krynican Jan Kiepura palotaszállóját, amelyet a híres énekes építtetett. A szálloda neve Patria lesz.

Az Ufa cáfolja, hogy Berlin legnagyobb moziját látogatottság hiánya miatt zárta volna be. Átépitési munkálatok váltak szükségessé s a mozi ma már újra megnyiták.

Jarno elhunyt bécsi színész özvegye, Hansi Niése, a némafilmek egykori sztárja közelebbről férhez meg egy fiatal táncoskomikushoz.

Manitában, a Fülöp szigetek fővárosában uszóstádion épül. A jövő nyáron ázsiai nemzetközi részvétellel fiókolimpját akarnak rendezni. A versenyek sztárjai természetesen a japánok lesznek.

Shaw kijelentette, hogy a legközelebbi időben új világszerte utra indul. Ezen az uton fogja befejezni két új drámáját, amelyeknek vázlatai már készen vannak.

Selyem különlegességek
hatalmas választéka
gyári áron
STEÁ-nál
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— November végén jelenik meg Feuchtwanger Lion „A ZSIDÓ HABORU” c. nagyszerű regényének magyar fordítása. Egy óskulturának és egy népek tragikus bukását tárja elénk a szerző legújabb művében. Főszereplője nem is ember, hanem egy szimbólum, a jeruzsálemi templom; tartalma két világnézet: a haladó, a mindent eltipró nyugati, római és hagyományokban gyökerező, misztikus keleti zsidóság összeütközése. A szép kiállítású könyv ára két kötet egyben kötve 114 lej fizetve, két kötetben ára 54 lej. Előjegyzések és megrendelések eszközölhetők az Új Kelet könyvosztályánál, az 5sz szeg és 10 lej portóköltség előzetes beküldése mellett, vagy megjelenése után utánvétellel azonnal szállítjuk.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Ki buktatta meg Vaidát?

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

hatnak az ország érdekeire. Manju Gyula a külügyminiszter aggodalmait eloszlatni egykezett és hangsúlyozni, hogy ő maga is tiltakozik minden regionalista törekvés ellen.

Manju egyébként Mihalaché határozott kívánságának engedve, kijelentette, hogy hajlandó jelölést vállalni Szilágy és Alsó-fehér megyékben, ahol mindig abszolút szavazattöbbséggel győzött. Ez kétségtelenül megerősíti a nemzeti parasztpárt választási propagandáját.

Ki buktatta meg Vaidát?

Diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett, hogy D. Ormesson francia meghatalmazott miniszter meglátogatta Titulescut. A látogatásról a minisztérium hivatalos kommuniké adott ki, amelyben azt közli, hogy Franciaország követe felkereste Románia külügyminiszterét és felvilágosítást kért tőle bizonyos lapközlemények felől, amelyek azt állítják, amelyek azt állítják, hogy Franciaország nyomására állott volna elő a kormányválság és ezáltal Franciaország beavatkozott volna Románia belügyeibe. Titulescu azt felelte a francia követnek, hogy az ilyen tartalma újságcikkek fantasztikus kohanymányok. Sem Franciaország, sem más külföldi hatalom nem avatkozott bele az ország belügyeibe, a kormányválság pedig a belső helyzet követelményei alkalmán más módon idézték elő. Ezután D'Ormesson hangsúlyozta, hogy Franciaországtól távol áll minden beavatkozási szándék Románia belső kérdéseibe.

Két hét múlva a fiatalok bírósága előtt tettéért a tizenöt éves budapesti anyagi gyilkos

Budapest, november 20. A budapesti közvélemény érdeklődését még mindig elsősorban a szerencsétlen anyagi gyilkos gimnázista, Zemplén Dénesnek borzalmas bűnére köti le. Most kiderült, hogy Zemplén Dénes a gyilkosság után nemcsak apját akarta felkeresni és nemcsak mostohaanyjának mondta el, hogy mi történt, hanem elment nagynénjéhez, Patz Sándor Beszkart-igazgató feleségéhez is, akinek szintén elmondta a borzalmas cselekedetét. Nagynénje nem hitt a gyermeknek, azt gondolta, hogy beteges fantázia szüleménye, amit neki elbeszél. Telefonon mégis felhívta a rendőrséget és figyelmeztette a gyermek szökésére.

A rendőrség alaposan átvizsgálta a muskotályuecai lakást összeszedték az állomány feljegyzéseit, melyből kiderült, hogy Zemplén Dénes anyja valóban minden vagyonát gyilkos fiára hagyta.

Dr. Gregus Andor ügyvéd, a család barátja, akinek Zemplén Dénes először jelentette be bűnét, tárgyalta a fiu apjával, Zemplén Géza műgyógyász tanárral. Elmondta neki, hogy milyen sors vár a fiura és megkérdezte tőle, hogy kívánja-e fiát látni?

— Nem vagyok olyan lelkiállapotban, hogy erre válnok — mondta az apa. — Örülök, hogy fiam él. Ez az egyetlen dolog, aminek ebben a borzalmas ügyben örülni lehet.

Zemplén Dénes a fiatalok bírósága elé kerül, melynek dr. Németh Péter táblái tanácselnök az elnöke. Németh tanácselnök az újságírók kérdésére elmondta, hogy a főtárgyalás az ügyben körülbelül két hét múlva lesz.

— Mi nem büntetést akarunk kiszabni — mondta Németh dr. — nem a bűn nagyságát és súlyát akarjuk megállapítani, hanem gyógyítani akarunk és azt igyekszünk kikutatni, milyen körülmények között jutott el ez a gyermek a bűnig.

— Csökkent a Francia Bank aranykészlete. Párizsból jelentik: A Banque de France aranykészlete két hónap alatt két milliárd frank értékkel csökkent.

A kormány nem oszlatja fel a Vasgárdát, de erélyesebb intézkedésekkel kívánja a rendbontások elejét venni

Zászlót bontott a hillerista Fabritius Nagyszebenben

Bucuresti-Bukarest, nov. 20. (Az Uj Kelet tud.) Szerdán nagyfontosságú minisztertanács lesz melyen a rend bízósítása és a szélsőséges mozgalmak letörése érdekében intézkedéseket fog foganatosítani a kormány. A kormány nem akarja feloszlatni a vasgárdát, de olyan intézkedéseket tesz, hogy senki se zavarhassa meg az ország nyugalmát.

Ezekre az intézkedésekre valóban komoly szükség van, mert az ország minden részén diákzavargások vannak napi-

renden. Tegnap Jasiban a tüntető diákok beverték a jasi egyetemi rektor ablakait.

Nagyszebenben ma jelent meg Fabritius hillerista vezér manifesztuma, amelyet a 800 ezer romániai németiséghez intézett. Fabritius a németek szavazatait kéri, hogy ezzel a hitlerizmus győzelmét a német határokon kívül is biztosítsák. Fabritius választási ultra indul egész vezérkarával. Lehetőség, hogy Kartellbe lép a választások alkalmával Cuzával.

Összehívták a fasiszta nagytanácsot, hogy döntsön Olaszországnak a Népszövetségből való kilépéséről

Genf sorsa véglegesen megpecsételődik

Róma, november 20. Mussolini december 5-re összehívta a fasiszta nagytanácsot. A nagytanács a Népszövetség és Olaszország viszonyával fog foglalkozni, különös tekintettel Japannak és Németországnak a Népszövetségből történt kilépésével. Az olasz lapok az utóbbi napokban élesen támadják a Népszövetséget. A Corriere della Sera mai számában újabb támadást intéz Genf ellen. Azt hangoztatja, hogy a Népszövetség mindent meg akart oldani, de semmit sem oldott meg. A mai Európában, ha lehet szó nemzetközi együttműködéséről, úgy reális vezetésre és döntő elhatározásra van szükség. A Népszövetség eddigi módszerei helytelenek. Ha a fasiszta nagytanács a

Népszövetségből való kilépése mellett dönt — írja a Corriera della Sera — Genf sorsa végleg megpecsételődött.

Genfben egyébként teljes a bizonytalanság. Nem lehet tudni, mi lesz a leszerelési tanácskozás sorsa. Az olasz álláspont szerint el kell halasztani a tárgyalásokat, mivel újlag beigazolást nyert, hogy nem tudnak Genfben meg egyezni. Paul Boncour azt hangoztatja, hogy a konferencia elvben elfogadta a próbaidőt, tehát ez a hatalmakra kötelező erejű. Az angolok viszont már elejtették a próbaidőt és visszatértek az eredeti MacDonald-terv alapjára.

Ezek után valószínűnek tartják Rómában, hogy a leszerelési tanácskozásokat januárra fogják elhalasztani.

Katonai és megnemtámadási szerződést is kötöttek Amerika és Szovjet-Oroszország

Németország helyett ezentúl Szovjet-Oroszország Amerikában vásárol

Az amerikai valuta lassan kezd javulni

London, nov. 20. Ugy hírlik, hogy az Egyesült Államok és a szovjet között megnemtámadási szerződés is létrejött, amelynek létrejöttét még nem hozták nyilvánosságra. Valószínű, hogy a szerződést távolkeleti vonatkozásban katonai egyezmény megkötése fogja követni.

Washingtonban is meglepődéssel fogadják az amerikai-orsz meg egyezést, mert hathatós eszköznek tartják a japán imperializmus visszaszorítására.

Lapjelentések szerint a szovjet minden külföldi termékét, amelyeket eddig Németországban vásárolt, ezután Amerikában fogja beszerezni. Az amerikai gazdasági élet már közelebből körülbelül ötszáz millió dolláros megrendeléshez fog jutni, amelynek lehetővé tételéről most még folynak a tárgyalások.

Még nem tudni, Litvinov mikor hagyja el Amerikát, hogy visszatérjen Moszkvába. Egyidejű jelentés szerint a Moszkvába amerikai nagykövetté kinevezett Edward Bullitt decemberben fogja elfoglalni hivatalát.

De facto az elismertetés már meg van, de technikailag csak a kölcsönös nagykö-

vet küldéssel nyer teljes befejezést.

Egyébként tegnap Newyorkban hétezer ukrán tüntetőt a szovjet de jure elismerése miatt. A tüntető tömegbe kommunisták belekötöttek. Verekezés támadt, amelynek a rendőrség közbeavatkozása vetett véget. Több sebesültet kórházba kellett szállítani. Párizsi jelentés szerint a moszkvai Prawda meglepődéssel kommentálja a szovjet amerikai részről történt de jure elismerését s ezt a nagyfontosságú tényét a szovjet diplomáciája nagy sikerének könyveli el. Ezzel kapcsolatban Londonból az a hír látott napvilágot, mely szerint Japán kezdeményezésére tárgyalások vannak folyamatban Moszkva és Tókió között orosz-mandzsui demilitarizált zóna létesítése ügyében.

London, nov. 20. A nemzetközi tőzsdéken az amerikai tőkék kimenekülésének meg-megesendésedése és a kontremin fedező dollárvásárlásai megállították a dollárromlás tempóját.

Az amerikai valuta lassan kezd javulni.

Mindamellett nem lehet előre tudni az e heti várható árfolyamalakulást. A dollár váratlan megszilárdulása a

nemzetközi piacokon nagy veszteségeket okozott a kontreminspekulánsoknak, akik további zuhanás reményében jelentékeny dollártömegeket előre eladtak.

Az Excelsior távirata szerint az amerikai postagazgatóság rendeletet adott ki,

amelyben megállapítja a külföldre küldhető dollárosszeg maximumát. Ez száz dollár és paritása a postai elszámolásban a font sterlinghez képest: 5.20. Newyorki jelentés szerint az amerikai farmerek magas vámoikat követelnek a rozsról. Amióta az amerikai szeszgyártás megindult, több európai exportállam vitt ki rozst Amerikába s az import sérti a farmerek érdekeit. Azt kívánják, hogy a belföldről lássák el a szükségletet.

Newyork, nov. 20. A lapok beavatott helyről szerzett értesülései szerint az amerikai kormány a dollárt a régi aranyérték ötven százalékában a jövő év január 1-ig fogja stabilizálni. Az aranyvásárlásokat mindaddig folytatni fogják, míg az amerikai aranyárak el nem érik a 4.125 dollár unciánkénti árat.

A breslauer náci-törvényszék ítélt

Breslau, nov. 20. Különös per játszódott le a napokban a breslauer rendkívüli bíróság előtt. A vádlottak padján dr. Ernst Rechnitz, jogtanácsos, a breslauer hitközség ügyvezető igazgatója és egy Albert Rosenthal nevű kereskedelmi alkalmazott állt. „Rémhírterjesztés” vádjára alatti vonták felelősségre őket a náci-uralom.

Rosenthal cikket írt a breslauer hitközség lapjában, melynek felelős szerkesztője dr. Rechnitz volt. A cikk címe így hangzott: „Testvéreimet kereselem”. Amint a bíróság előtt is kifejtette, a zsidó munkaadók öntudatát akarta felbreszteni. Láta a rettenetes helyzetet, melybe a nemzeti forradalom döntötte a zsidó alkalmazottakkal szemben. Dr. Rechnitz kijelentette, hogy a cikkben ő sem látott más tendenciát, mint kötelességeire figyelmeztetni a zsidó munkaadókat.

A vád szerint a cikkíró két helyen követett el súlyos vétséget. Ott, ahol azt állítja, hogy a német zsidó gazdasági és kulturális sikereivel a német néptársak gyűlöletét váltották ki és ott, ahol azt a kijelentést engedte meg magának, hogy a német zsidó ma nem csak hareos, hanem mártír is, aki védtelenül ki van szolgáltatva a gyűlölet prédájának.

Az ügyész többek között azt igyekezett bebizonyítani, hogy mennyire hamis annak állítása, hogy a nemzeti szociálisták magatartásában gyűlölet, vagy irigység játszott szerepet. A náci cikk nem a sikerek, hanem a faj miatt léptek fel a zsidóság ellen. Walter Tietz védőügyvéd rámutatott arra, hogy dr. Rechnitz bajtársa volt a háboruban és 1914-ben önként jelentkezett a frontra. Súlyosan megsebesült, és mielőtt felgyógyult, újra önként jelentkezett frontszolgálatra. Tisztirangra emelték, majd mindkét vaskeresztet tüntették ki.

Dr. Rechnitz az utolsó szó jogán elmondotta, hogy kétszáz éve élnek ősök a német földön. Az vád — mondott —, hogy én ennek az országnak az érdekei ellen vétettem, a becsületem vág és elviselhetetlen számomra. Ha önök elítélnék és bebörtönöznek, a becsületemet veszít el.

A bíróság dr. Rechnitzt és Albert Rosenthalt fejenként egy évi és három hónapi fogságra ítélte. Az ítélet örök megdöbbenést váltott ki az egész nemetországi zsidóságban.

— Vasárnap délelőtt az Arvaonduzó, Papuceai helyiségében Berl Vilmos és Smil József esküvője ünnepélyes körülmények között folyt le. Mindkettő az Arvaonduzó neveltje volt, akiket mostanáig támogatott és egzisztenciához juttatott. A felemelő ünnepség a város zsidó társadalmának számos előkelősége vett részt.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó nyomása Cluj-Kolozsvár Strada Bara L. Pop (v. Brassai a.) 10. Telefon: 9-1

Taxa po
plátite in
No. 224.713

da Baron
Telefon:
Havonta
évre 600,
földre: H
félre: H
detések d
KELET”
sáidóság
keink utá
rás megie

Morgant
A gazda
Északamer
nyegesebb
dasági élet
lár-ügy. A
az egészség
amely mos
ban.

Nehéz,
telített atn
Roosevelt
ezt az igér
arán is tel
Hogy ez
munkatárs
ben és gon
legyenek.
fontos em
fontosabb
ván diktát
ry Morgen
vetet, az
gasló alak
Morge
közügyek
Amerika
a világ
mint most
szervezése
jelent forr
meg akari
gárháboru
sal járó r
Legfont
szakember
lé. Bizony
mert zsidó
dására, je
ságára.

Rooseve
fontos. N
Ami
nem font
vagy gy

A span
Még ne
választás
annyt m
a jobbol
vasárnap
Mig a
lasztások
vált eró
kalizmus
nyol köz
erősödte
Önkén
okozhatt
dését?

Kétség
számos,
tó oka
nak.
A leg
sorban a
lasztások
jük, aki
zépkeri
szavazat
Halad
bau is. a
támásza
Hitler
na a né
pealje”
tette vo
választó

Angl
zervatív
megérv
nak mi
ülkül
Hogy
tartani
esekély
is, hogy
nök sz
ideig n
sán a
Term
tok dö
— a sp
Hja
művébe
azokat
köztárs
tak és